

Dopisi dobredošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

izhaja vsaki teden, datiran z dnevom naslednje nedelje. Letna cena za Avstrijo-Ogrsko: za celo leto 3 krone, za pol leta 2 krone, za tretje leta razmerno; v Nemčijo stane za leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnstvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje števil. 3.

Štev. 25.

V Ptuj v nedeljo dne 21. junija 1908.

IX. letnik.

In zopet vprašamo!

Pravijo, da ima ptica Štravs neko čudno navado: kadar se jo zasleduje, takrat beži in beži in ko ne ve več izhoda, skrije glavo v petek; ptica pač misli, da se jo ne vidi, ker ona sama sovražnika ne vidi... Istotako navado imajo naši prvaški zagriženci. V tujem taboru vidijo hitro vse napake. Ako napravi kakšni naprednjak lumparijo, potem kričijo takoj: Takšni so „Stajercijanci“! Kar se slabega zgodi, je sploh vse „Stajerc“ kriv in s čudovito spretnostjo skušajo prvaki in klerikalci celo za grehe svojih pristašev nas vdgovorno delati.

Vse drugačna je stvar, kadar se zgodi v prvaških vrstah kakšni zločin. Takrat molčijo klerikalni kakor narodnjaški listi. Mislijo si pač: naši bralci berejo le „Fihpos“ ali „Domovina“ in zato — molčimo! Potem ne bodejo izvedeli, da je tudi v vrstah tercijalov in narodnjakov dovolj smeti...

Ali na ta način ne bode šlo naprej! Kdor molči, ako se mu kaj očita, ta je s tem svojo krivdo priznal. In mi, — to nam naj verujejo naši dragi sovražniki! — mi bomo toliko časa ponavljali svoje trditve, dokler se nas pred sodnijo ne prisili do dokaza resnice ali pa dokler prvaško časopisje samo ne prizna lopovščine svojih pristašev!

Za danes vprašamo tedaj iz novega:

1. Kaj je z „računskimi napakami“ župana Kobentarja v sv. Jakobu v Rožni dolini? Kaj je s tamošnjo posojilnico? Ali se je kradlo ali ne? Holah, župnik Ražun, ven z odgovorom!
2. Kaj je z denarnimi zmešnjavami prvaškega župana Brentiča v Mezgovcu? Na dan z resnico!
3. Kako to, da občani v sv. Lovrencu sl. g. ne zahtevajo vai kot en mož, da odstopi njih predstojnik Horvat, ki ne ve razlike med „mojim“

Pri „grobian-birtu“.

II.

Na večer smo imeli nekaj veselice in zato smo bili drugo jutro malo trudni. Špenglar Grega je imel presneto male oči in je dejal: „Naj danes jem ali pijem, kar hočem, delo mi ne diši!“ — „Kar je, to je“, je odgovoril ključar, „dekle, zakaj jokaš?“ — Drakster je bil hripav, kakor da bi ga fantje zopet dve uri daleč podili in krčmar Juri je stal enkrat na eni, potem na drugi nogi, kakor štokrlja, kadar žabe lovi.

Da bi bolnike od pondelka malo ozdravil, vprašal sem: „Ali veste, kaj je hitrost?“ — „No“, meni Jurček, „ako pride naša počasna kelnerica v pol uri iz sobe v kuhinjo.“ — „Ne“, odgovori „luftbalon“ Miha; hitrost je, ako pljunješ iz prvega štoka in letiš tako hitro doli, da ti pade pljunek na nos.“ — „Tudi ne“, zavpije trebuchasti žnidar Kum; hitrost je, ako tako hitro okoli drevesa letiš, da sam sebe v zadnjico brenes.“... In zasmejali smo se, da so se šipe tresle in je prišel Jurjev maček ferdamensko cviliti. Krčmarica pomiri muceljna, naš prijatelj Pir ali Hir ali Fir ali kako se že piše,

in „tvojim“? Zakaj veterani, c. k. r. veterani, ne našenejo tega načelnika, ko vendar dela sramoto njih črno-rumeni zastavi?

4. Zakaj prvaški listi molčijo o poneverjenju občinskega denarja v Polancih pri Polensaku? Ali je ljudstvo res samo zato tu, da zbira denarje skupaj, katere potem brezvestni klerikalci pokradejo?

5. Kaj je s posojilnico v Soštanju in zakaj jo je popihal prvaški dr. Mayer iz Soštanja? Ali je prvak Vošnjak že svoje dolgove posojilnici poplačal? Ali ni denar vložnikov še vedno v nevarnosti? Zakaj se ni izplačalo tistim vložnikom, ki so to zahtevali, vloge nazaj? Ven z barvo!

6. Zakaj ni trboveljski bivši sultan Roš tožil, ko mu je naš list vse mogoče zločine in lumparije očital? Zakaj je molčal kot grob? Zato, ker je bilo vse res, kaj ne?

7. Zakaj se ne očisti župnik Vurkelc v Dobju pri Planini svojih rok, ko se mu je vendar v našem časopisu dokazalo, da je zahrbtno na nekega človeka streljal, da je lagal in ljudem tisočake izoginjal? To aiso malenkostna očitavanja! Torej, dolgojezični Vurkelc, zakaj ne tožiš in ne odgovoriš niti besedice?

8. Zakaj ne odgovarja župnik Ogrizek v Dramljah našim trditvam? S tem da imenuje naše dopisnike norce, še ni ničesar storil in dokazal!

9. Zakaj se dr. Ploj ne očisti osebnih napadov in ne toži tiste svoje sorodnike, ki so mu očitali gotove grehe? Zakaj?

10. Zakaj ne toži dr. Benko-Cvenkanič zaradi očitavanja o previsokih računih, ki je bilo čitati v „Stajercu“? Zakaj ne toži njegova banda v Brežicah, od katere ima vsak svojo madež?

11. Kaj je z župnikom Kečekom v Stoprah? Ali ima njegova Ana Čubin že zdravo nogo?

pa se popraska za ušesa in vpraša: „No, ko ste že tako presneto kunštni, pa povejte kaj je domišljija?“ — „Ako misli naš krčmar, da je njegovo vino poceni“, zakriči drakster s svojim telečjim basom. Ali Pir-Hir-Fir ga zavrne in pravi: „Ne, domišljija je, ako zleze žnidar Kum na peč, vzame metljo med noge in misli, da je repata zvezda.“... In zopet je zagromel srech, zopet so se šipe tresle, maček pa ni zavcillil, ker je bil že na strehi in hodil po potih skrivne ljubezni.

Pomiril sem našega „cukerpekarja“, ki bi od smeha skoraj krč dobil in mu priporočal kozarec vode. Ali mož trdi, da mu voda škoduje, češ da voda niti v škornju dobra ni. „Enkrat sem vodo pil“, je dejal, „in še takrat mi ni dobro storila. Bil sem pri vojaki in malo je bilo tako fejt kanonirjev kakor jaz. No prišel je dan cesarske parade na Schmelzi na Dunaju. Ne vem kako to, ali zutraj sem vodo pil. Šest ur smo sedeli potem na konju in ko domu pridem, opazim, da sem v sedlu nekaj storil, kar delajo drugi ljudje po navadi v skruti kamrici ali pa za grmovjem. In vse to je voda kriva!“

Obžalovali smo tega mučenika cesarske parade in mu napili.

12. Kako to, da se branijo klerikalci detemoralke Krefelj iz Vurberka, ko je vendar vsemu svetu znano, da je bila huda tercijalka?

13. Zakaj je moral urednik „Narodnega lista“ pesnik Vekoslavček Špindler svoje nesramne laži proti oskrbniku g. Flucherju preklicati in milo za odpuščenje prositi? Zakaj „Narodni list“ o temu nič ne poroča?

14. Zakaj so bili „Fihpos“ v zadnjem času 5-krat, „Slovenec“ 10-krat, „Domovina“ večkrat zaradi častikraje toženi? Ali je to pošteno časopisje? Ali je to izraz javnega mnenja? Povejte!

Zakaj, zakaj?... Napisali bi lahko še petnajst vprašanj in še več! Storili bomo to tudi prihodnjic! Kajti mi in z nami vso pošteno ljudstvo zahtevamo odgovor, da se na Slovenskem stre moč laži... Vsa dežela je osramočena zaradi teh ljudi! Torej izbacimo slabo jaboljko, da ne pričnejo i dobra jaboljka gniti... Ven z resnico!

Politični pregled.

Stoletnica domobrancev. Na binškošni ponedelek je bilo 100 let, odkar se je ustanovila avstrijska domobranba (Landwehr). Po v Presburgu sklenjenem miru izdelal je nadvojvoda Karl načrt za okrepanje vojne moči naše države. Ustanovil je nekaki drugi „Aufgebot“, za katerega se je porabilo izslužene kapitulante, manj zmogljive in začasno oproščene od 18. do 45. leta. Najprej se je to le v nemških deželah zgodilo, potem pa tudi v Galiciji. Namen „Landwehra“ je bila v prvi vrsti obramba v notranjem deželnih mej. V bojih proti Napoleonu pa se je deželna bramba posebno odlikovala. Postala je torej potreba, da se jo pusti bojevati tudi na tuji zemlji. Od tega časa sem so se borili vojaki „Landwehra“ na Nemškem in so prišli z po-

Medtem prisopihla v sobo Pepe, večni „jungksel“ in zavpije: „Ali že veste kaj novega?“ Vsi smo zavpili kakor iz enega grla: „Ne!“ Edino jaz sem natihoma zasepetal: „Novo je, da Juri danes še nobenemu ni kakšno grobost povedal.“ Ali Pepe je to preslišal in je pričel pripovedovati: „Saj poznate basista bande iz sosednega mesta? No, temu basistu se je večeraj pri koncertu nekaj strašnega zgodilo. Eden godcev mu je dal namreč v bas-gosle živo zeleno žabico. Ko je pričel basist godeti, ragljala je žaba vsa prestrašena. Nobeden ni vedel, od kje pride to ragljanje. Iskali so in iskali in po dolgem iskanju so našli žabo, ki je tako žalostno gledala.“ — „Kakor naš krčmar pri prazni hiši“, dostavi nekdo.

„No“, pravi žnidar Rum „muzikantom se večkrat kaj hudega zgodi. Kakor znano, so igrali naši „veseli bratci“ pred kratkem dve uri od mesta pri neki poroki. Pili so in igrali in pili celo noč, kajti muzikantovski želodec nima dna, kakor farška malha. Proti jutru so odkorakali s svojimi instrumenti domu. Pijani niso bili, ali trezni tudi ne. Ravno zjutraj je bilo in pot je sicer široka, ali za „vesele bratce“ še preozka. Kar nakrat jih sreča po-

gumno armado do Parisa. Takrat je imela „Landwehr“ dolge sive akcije s po kronovinah različnimi znaki, bele hlače, lovski klobuk, puško in veliki bajonet. Leta 1861 se je te bataljone razpustilo. Ali leta 1866 se je zopet čutilo njih potrebo in tako je bila „Landwehr“ 13. maja 1869 iz novega ustanovljena. Danes ne zaostaja v nobenem oziru za armado.

O davku na žganje. Finančni minister je predložil državni zbornici postavni načrt glede davka na žganje. Po temu načrtu se bode zvišal davek na žganje s 1. septembrom od 90 vinarjev pri litru alkohola na 1 krono 40 vin. in pri ekskontingentnemu žganju od 1 K 10 v. na 1 K 64 vin. Za žganje, ki je s 1. septembrom 1908 že v prometu, znašalo bode zvišanje davka 50 vin. pri litru alkohola. S tem zvišanjem davka pridobila bode vlada leta 1908 kakih 12 milijonov, vsako leto naprej pa okroglo 37 milijonov kron. 3 četrtine tega denarja se bode oddalo deželam. Katerih finančne razmere so grozno slabe. Nova postava odpravi t. z. pristojbino za denaturacijo in uredi razdelitev kontingenta na ta način, da pospešuje mala podjetja. Slično postavlo nameravajo uresničiti tudi na Ogrskem. Tudi določa ta postava prostost osebno-dohodninskega davka od doklad ter znižanje mere zemljiškega davka za 15% in hišno-cinžnega ter hišno-razrednega davka za 12 1/2%.

Angleške barke v Trstu. Angleška srednjomorska eskadra pride 1. julija v Trst. Do 6. julija ostanje vojne ladje, do 12. julija pa križarice v Trstu.

Dopisi.

Sv. Peter Medvedovo selo. Dragi „Stajerc!“ Naznanjam Ti, da se v naši fari vai prisrčno veselimo prihoda milostljivega knezoškofa, kateri pridejo v kratkem k nam sv. birmo deliti. Manj veselimo smo seveda dragih priprav, katere v pretežni večini z škofom in birmo nimajo nič skupnega. Naš župnik ima čisto posebne talente, z sladkimi besedami vbojim ljudem zadnji krajar izgniti in smemo trditi, da stari župnik v desetih letih ni toliko sfehtal, kakor naš dični Gomilšek tekem enega leta. Če vpoštevamo, da je v naši fari toča tako strašansko veliko škodo napravila in se vkljub temu od nas tirja, da plačamo za farovška popravila 123% doklade k davku, samo za to da naš „noubl gospaudek“ dobijo moderne „Grazer-okne“ in lepo stranišče, fino zmalane sobe na naše stroške, ter se sedaj ubogim revam, katere valed primanjkanja grošov ne morejo plačati, z tožbo grozi, si pač lahko nadejamo da milostljivi g. knezoškof ne bodo imeli Bog si ga vedi kako veselje nad farovškimi popravili. Dobili bodo vtis da so se pri mešanju „morta“ namesto vode rabile solze ubogih plačujoč h kmetov, kočarjev in njih lačne dece. Z veseljem bi bili plačali potrebna cerkvena popravila in smo tudi radi pripravljani po zmčnosti vsako leto pripevati za olepšanje božje hiše, nikakor se pa nam ne dopade, da služabnik v Betlehemskih jasliah rojenega trpina Jezusa

sestnik Urban, znan po svoji moči, s katero bi pobil tudi kočarskega medveda. „Ali ste kaj ženjski?“ jih vpraša. Flautist, suh in tanek kakor jezenski komar, je pokimal. In Urban odpelje celo bando v svojo klet. Tam vzame pol-literski kozarec in debelo palico. V kozarec je godcam vina natočil, s palico pa je vsakega po grbi telebnil, kdor ni vina spil. In pili so, najprve radi, potem prisiljeni, končno pa zaradi palice. Pili so, dokler niso vsi po tleh ležali kakor muhe na limanem papirju. Le komarju podobni flautist se je skrtil za sod in je baje drugi dan druge spodnje hlače rabil. Urban pa je zaklenil klet in odšel. Proti večeru pride domača dekla, odklene in hoče natočiti vina. Skoraj bi iz kože skočila, ko je vidla „vesele brate“ na tleh ležati. Mislija je da so roparji in tekla po pomoč. In prišli so s poleni, sekirami, stariimi puškami, koli ter našli vboje Urbanove žrtve. Od tega časa ne moreš nobenega „veselega bratca“ več v klet spraviti“...

Povedali so še marsikatero. Ali jaz sem šel domu, kajti vedel sem, da je žena knedeljne skuhala. In knedeljna imam raje kot petsto dolga...

(Prihodnjič naprej.)

Kristusa, kateri je itak masno plačan, zahteva da mu mi zadolženi in nesrečni farani moramo plačati nepotrebna farovška popravila; tako bi se n. pr. okna še zdržala 50 let. G. Gomilšek, ali ste več nego gg. dekana v Šmarji in Rogatcu? Tisti farovži gotovo niso boljši, kakor je naš bil, in vendar stanujeta višja duhovnika, katere sta že kaj več poiskusila, nego Vi, čisto zadovoljno v njih. Kakor slišimo, bodeta naa prihodnje leto zopet iznenadili s novim „ruštom“ na farovžu; pri tej priliki menite menda na streho postaviti simbole Vaših prepotrebnih družtev, tako n. pr. dekla na zibeljki, fanta z nožem, birskega trogerja z praznim žakljom, Leniko z našim vulgo Egiptovskim Jožekom, veliki šparovec za „kmečko zvezo“ itd. Pa to Vam povemo: za neumnosti naj plačajo ubogi neumneži, — mi napredojaki se bodemo zoperstavili!

Iz Meretinc. Dragi nam „Stajerc“, že dolgo nisi prinesel nobenih novic od naše občine, pa vendar priredi sedaj prostorček, da poživiš in ozdraviš naše prvaške očete, kateri imajo pri nas občinsko komando v roki. Posebno naš I. očka Sina je tako zbolel na svoji glavi, da ni mogel dne 1. maja 1908. podpisati „Pensions-Quittunge“ nekemu c. kr. uslužbencu za tistih par krvavih krajarjev. Takrat smo ga morali dati takoj zdravniku; kakor hitro je sprejel naš očka Šuma zdravilo od c. kr. oblasti in od g. dr. Plachki bil je takoj zopet popolnoma zdrav, da je tedaj zopet mogel vse podpisati in storiti to, kar je njegova dolžnost ter je moral biti takoj oblasti pokoren. Za seboj v svoji komandi pa še ima naš očka nekatere druge prvaške očete, kateri se malo brigajo za potrebne občinske reči, kar je njih dolžnost. Oni se le samo pečajo in ptegujejo za svojega aedlarskega mojstra, s katerim ima sodnja vedno zadosti dela in kateri dela po občini nemir in sovraštvo. S takimi rečmi se pečajo naši vrli očete. Zato bo najbrž še trebalo nekaterim našim očetom, poslati tudi nekaj zdravila, da bodejo potem ozdravili in spoznali, kar zahteva postava in oblast, ker ako se ne boste znanprej držali in ravnali po postavah, vas bodemo že postar. začili in vam postavno tako lepo zagodli, da boste potem nadalje vsi zdravi in po pravem potu vodili svojo komando tako, kakor delajo naprednjaki.

Dobje pri Planini. Da ne bo nihče mogel reči, da piše „Stajerc“ neresnic, zato povemo, da Tonček šnopa neče vsakemu dati, ne tobaka. Najbrž je Vurkelc šnopa žegnal in žegen ni za vsakega; le katoliški ljudje se ga smejo napiti, da merijo cesto. Župnik je postal za pijance tako navdušen, da jim kliče živijo, če jih na cesti sreča. Pijani morajo biti seveda na katoliški podlagi. Ljudje že dolgo pravijo, da spravljajo duhovniki drugo vero gor, staro pa dol in tudi v Dobjem je tako od tistega časa, ko so dobili Vurkelca. Ko je hodil župnik s svojimi mašetarji agitrat za volitve, so nekateri lagali ljudem: nadučitelja ne smete voliti, drugače bo dal postaviti v Dobjem novo nemško šolo. Taki norci, ki so to govorili, se morajo prej učiti še iz začetnice in deset božjih zapovedi iz malega katekizma in tisti, ki te oslarije verjamejo tudi; za pametne ljudi pa nemščina ni nič hudega. Še Tonček in Ljuboslavla, ki sta tako goreča Slovenca, tolčeta rada nemščino; pa bog ve kako! Tonček se iz same navdušenosti neče več imenovati Anton Teržan ampak Zvonimir. Če bo hotel prav pisati, bo že moral zapisati Zvonimir; po domače pa Binglbangl. Pa z bogom Binglbangl Teržan! Župnik bo pa moral, namesto da obrekuje, svoje ljudi podučiti, kako se naj vedejo, če nesejo mrliča pokopat. Ko zmoli župnik z organistom pred cerkvijo molitve, pa letita proti pokopalšču, kakor da bi šla zadnji dan pooblastila za volitve podpisovat. Ljudje pa se mešajo semtertje in namesto da bi šli s križem naprej, ga nosijo zadaj. Ta nered je že več let; treba bo več prave pobožnosti, pa manj politike.

Cirkovcs. Veseli Binkoštni prazniki so minoli, in hvala Bogu, tudi dež je nekoliko zemljo pokrepčal. Hodili smo v cerkev k sv. maši in tudi božjo besedo poslušat, ktero so naš g. župnik lepo razlagali v nedeljo in pondelek. Kaj so nam pa g. kaplan M. Zorko razlagali? Morabiti si bodete mislili, da o sv. duhu, ker se je ravno obhajal praznik prihoda sv. duha. O, naš kaplan že zna vse kaj drugega! V ne-

deljo se je slišalo več govorov malo božje sede, ker tiste naš kaplan noče povedati. Če samo šimfle in zmerja ljudi pa še celo paor, cerkvi pri miru ne pusti. Se od psov nam naš kaplan pripoveduje, pa to morda le zato, ker ga sam ima kot svojega najboljšega prijatelja. Z njim občuje, z njim poseduje, z njim se spreha, in tudi poapava v eni sobi s svojim štirinogatim vitezem. Kaj pa so v pondelek razlagali kaj mislite kateri niste slišali? Božje besede na kaj pa? Oj naš kaplan Melhijor Zorko zna vse kaj drugega; zmislil si je posebne četiri vrste in od treh je bilo razlaganje skoro eno uro, in je priševal ljudi ene v prvo, druge v drugo, in tretje v tretjo vrsto. Od četrte pa ni hotel povedat, ker je morabit kaplan sam v nje ali pa v vseh četirih. In nazadnje so pa še od šintarja povedali in tudi rekli: če kdo ne da zbirce, polni meri duhovniku, naj gre na zadnjo uro in tudi po šintarja in potem pa „Amen“! Tako je bila pridiga na binkoštno praznike, celo šintarja nam želi na zadnjo uro. Ali je to duhovnik, pravi kaplan? Ne, on se ne briga dosti zato, ker on bi raje greh podpiral in tudi še nagovarja že očitno na greh; med pričami je rekel pri neki priložnosti enomu možu St. A. ki je na prostov. požarne brambe, da je njemu ljubše, da gre na dan požarnikov (Bezirkatnik) k sosedu avinjo kraati, mu lažje odpusti, kot pa če bi poleg društva bil. Kaj poročete sedaj k temu? Če sam kaplan reče, da mu je ljubša tatvina, ko pa koristno društvo. Tedaj Te vprašamo, kaplan, kedo je kriv, da vera peša? Povej nam, če razumeš in če znaš kaj pomisliti? Če si pa le ne bočeš mogel iztolmačit, bodemo Ti pa mi prihodnjič povedali, da ne bodemo tebi in tvojemu štirinogatemu prijatelju nadleže delali, ker mi smo dosedej poštanjaki in tudi kristjani katoliški, ne pa kar Ti misliš! Pa svetujemo Ti tudi to, pusti našo vgljedno in prepotrebno požarno brambo pri miru, če ne Ti bodemo nekaj zapeli, pa še par drugim zraven. Prihodnjič več.

Iz Črešnic v konjskem okraji. Ker se župnik Ogrizek, sedaj v Damljah, še vedno toliko nedolžnega in svetega dela, zaven pa je ravno nasproten in povsed zapovedujoče nastopa, je potreba, da se njegova farizejska ljubezen od leta 1902 oblodani, da se vedo drugi po tem ravnati. Ker vse tedajne Ogrizekovenične tožbe naravnost na deželni šolski svet zoper tamovš njegova učitelja niso ničesar izdale, napravil je v imenu krajnega šolskega sveta ovadbo na okr. šol. svet, ter šolskega načelnika prisilil se podpisati, (menda pod smrtnim grehom!) dočim je lesiđji Ogrizek po farizejsko za hrbtom skrivaje se „nedolžni svetnik“ brez podpisa ostal. Na isto tožbo je okr. šol. svet Konjice sledeče po besedi odgovoril: „Dne 12. maja 1902. štev. — ste Vi gospod načelnik kraj. šol. sveta semkaj poročali, 1.) da izstopijo vsi udje iz krajnega šolskega sveta, ako se g. šolski vodja ne odpravi, 2.) da gospod veroučitelj tako dolgo več v šolo ne gre, dokler bo sedanjí gospod šolski vodja v Črešnicah in 3.) da stariši sploh pravijo, da ne bojo svojih otrok več v šolo pošiljali, dokler bo ta g. učitelj še tamkaj ostal. V tej zadevi se Vam vsled sejnega sklepa z dne 24. maja 1902 sledeče naznanja: K 1.) Izstop udov krajnega šolskega sveta se ne vzame v znanje, ker se postavni vzrok za to ni dokazal in tudi ne trdil. Naroča pa se Vam, da skličete seje kraj. šol. sveta in iste ude, kateri se seje ne udeležijo in pravčasno ne opravičijo, semkaj naznanite, ki se zamorejo z globo do 200 kron kaznovati. — Bile pa so itak vse seje v polnem redu, le srboriti župnik Ogrizek si je to zvijačo iztuhtal in tožil, kar je njegovo največe nedolžno veselje bilo. K 2.) „Gledé podnuka v veronauku naznanilo se je veleč. kn. šk. lavantinskemu ordinarijatu v Maribor.“ — V ti hudobni zvijači se je hudomušni Ogrizek neizrečeno opedel in osramotil. Moral je na poziv iz Maribora, hočeš, nočeš, moraš! takoj v solo priti in poučevati, četudi je že dolgo časa štrajkal ter se zaprisegel, da bo poprej učitelja od tamkaj izpodil, nego on (Ogrizek) v šolo šel. K 3.) „Zaradi obiskovanja šole se naj stariši v vsaki priliki opozarjajo, da se bo proti upornim starišem zaradi šolskaj zamud njih otrok z največjo strogostjo postopalo.“ — Stareši pa so itak svoje otroke redno v šolo pošiljali, izvzemši navadnih zamud poleti na deželi. Tudi tukaj se

opravični duhovnik Ogrizek ni najmanje sra-
val, niti svoje vesti, niti Boga bal, ker si je
čudno laž čez vse stariše izmislil, ter te kakor
nebo učitelja na najgrši način obrekoval,
ki sol svet pa h krivici zoper učitelja za-
stati hotel. Sedaj je preljubeznivi Ogrizek zopet
imel kot sestradani lev ali potres v zemlji,
sveto, duhovsko moč in jezo ni mogel
v svojo porabiti, a pripravil je kakor besen
vojno podprepnike devet mesecev do 21. prosinca
1903, ko je povodom izpraševanja krščanskega
učitelja vse očetje „prisilil“ učitelja tožiti, da ta
učitelj ne uči, ampak samo otroke neumiljeno
pretepa, kakor je že bilo popisano. Toraj bodo-
nim pozor!

Sv. Peter Medvedovo selo. Naš župnik se
pač briga za to in ono, kar ne spada naravnost
v njegov poklic; čudno se nam toraj zdi, da pri
svoji skrbi prezre stvari, katere bi ga kaj bri-
gale. Tako na primer je v naši fari mnogo kri-
stjani, kateri so v takim stanu, da pač podobna
Križanega ni v Božjo čast... Več naprednjakov
je že nad tem zgrazalo, in gotovo so izrazi
opogorčenja že Gomilškovo uho dosegli, pa za to
je menda gluh. Pozivljamo Vas javno, g. župnik,
da nam odgovorite, če lažemo in če je naša
zahteva pravična! Zapoveste Vašim, da odstranijo
od sv. birme take križe, kakor je n. pr. oni pri
hiši brata nekega dekana, Št. Peterskega rojaka;
sicer pa je enakih križev več. Namesto da imate
„Marijino družbo“ in „mladeniško zvezo“ za
drugo neumnosti, naložite jim skrb za vzdrža-
vanje križov, da se ne bojo tuji farani, ki pri-
dejo na dan sv. birme v Št. Peter, nam špo-
tali. Več katoliških možov. (Opomba stavca. Po-
pravljanje križov mu je deveta briga, ker menda
ne nese veliko.)

Berg Borbek na Nemškem. Dragi „Štajerc“!
Prosim te, pomagaj mi, padel sem v skušnjavo!
K tebi se zatečem, če bi ti bilo mogoče poma-
gati, kajti naredil sem nekaj tako pregrešnega,
da ko bi bil to storil v 16. stoletju, sezgan sem
gotovo na grmadi. Vprašal boš, dragi „Štajerc“,
človek kaj pa si naredil tako pregrešnega? Zakaj
si tako obnpan? Veš, nič drugega ko to-le:
Revnemu prijatelju sem hotel iz bede pomagati
in sicer mojemu rojaku Slovincu; s tem pa sem
močno razžalil trboveljskega fajmoštra ali da
bolje zastopiš, gosp. župnika od fare sv. Mar-
tina v Trbovljah in sicer s tem, da sem mu pisal
v imenu mojega prijatelja dva pisma in ravno
v času ko je bil tam sv. misijon, kar pa seveda
nisem preje vedel. Kar pa je še največ, spozabil
sem se toliko, da sem ta dva pisma pisal v
nemščini. To pa je ogenj v strehi; jaz pa vbogi
grešnik si ne vem pomagati. In k tej pisavi sem
prišel tako-le: Tukaj je namreč vpeljana nova
postava, da mora vsaki „Ansländer“ ako hoče
tukaj v delo stopiti, oddati svoj kratni list, dru-
gače ne dobi nikdo dela; kateri pa že dalj časa
dela, mora pa tudi svoj „krstni list“ oddati, dru-
gače ne more nobeden postati ud tako imeno-
vane „Pensionskasse“. In ravno zaradi tega nam
Slovincem prav trda gre. Imamo sicer vsi nekaj
papirjev, pa kaj ti pomagajo, ko pa je vse slo-
vensko pisano; kedo pa zna tukaj slovensko
brati? Ko bi se saj naši slovenski duhovniki
poslužili latinskega jezika, katerega gotovo znajo,
če jim že nemški jezik tako smrdi, bilo bi nam
tudi pomagano, bi nam vsaj kdo tukajšnjih
duhovnikov znal prestaviti; a greš in dobiš ta-le
odgovor: „Mein Freund, slovensisch kann ich
auch nicht lesen“, pa greš zopet z dolgim no-
som klavrno proti domu. Kateri smo služili pri
vojakih, stegli smo se še s „Militärpassi“ ker ta
je k sreči božji nemško popisano, a druga pa
prede tistim, ki niso bili vojaki; oni nimajo
ničesar pokazati, kar bi bilo pisano v nemškem
jeziku, oni morajo tičati na eni „cehi“ če se
jih še tako slabo plačuje in ako poneseš rečijo,
kar se žalibog pogosto zgodi, ne dobi on nič
in družini ne, ker niso v „Pensionskasi“ ker
niso oddali „krstnega lista“. In ravno tak slu-
daj privede mene do tega velikega greha. K meni
pride prijatelj in me prosi: Ti znaš pisati in
brati, pomagaj mi, da dobim moj krstni list iz
Trbovlja, katerega so mi g. župnik na dan moje
poroke tam obdržali, sicer imam poročen list,
ta pa ne velja, ker je pisan slovensko. Jaz nič
hudega misleč vzamem pero in pišem (sicer
nemško) ponižno pismo v Trbovlje. Na to pismo

ne dobi vbogi moj prijatelj nikakega odgovora,
čaka zastonj pet tednov, pride zopet k meni in
prosi: pomagaj mi, krstnega lista še zdej ni,
niti enega odgovora; delo imam prav nevarno,
vsak dan me lahko ubije, kaj bo potem moja
žena, če pa bom še jaz „kripel“ ostal, potem
boma čakala obs, da nama Bog mano nasuje
v želodec! Jaz premislim: kaj, niti odgovora od
njega, ki pridigne ljubezen do bližnega? To pa
je surovost! Mislim si: pomagaj ubogi družini,
če moreš! Roka se mi trese a vendar vzamem
pero in pišem po nemško drugo ponižno pismo.
Na to pismo smo „dobil“ surovi odgovor, v ka-
terem se nam grozi z sodnijo. Sicer vem, da je
to pismo od župnega urada, ker je bil poročni
list zraven, a kedo ga je pisal, to ti ne vem po-
vedati, ali g. župnik, ali mežnar, ali kuharica,
ker nikdo ni podpisan, pa kakor pisavo poznam,
so ga pisali g. župnik sami, pa so se v sveti
jezi pozabili podpisati, ker so morali tako veliko
papirja za „Deutschland“ špendirati in pa še
marko so gor dali. Povrni jim Bog, ker meni se
skoraj ne zdi „za mujo“ in tudi nočem delati
sramote duhovskemu stanu, da bi poslal Petru
12 vinarjev nazaj. Kajti potem bi vedeli vsi c.
k. poštni uradniki od reke Rure do Save, od
Rheina do Donave, kakšno ljubezen imajo slo-
venski duhovniki do svojega bližnega in še celo
svojega rojaka. Zato te prosim dragi „Štajerc“
odgovori mi po tvoji prijaznosti v prihodni
številki: 1. Je-li res da se ne dobi kratni
list, če si enkrat oženjen? 2. Kako visoko
sem razžalil žeganega gospoda in sicer tistega
ki pravi da imamo knapje črno dušo in 3. Bom
li moral romati v Rim k spovedi, ker sem s tem
tako velik greh naredil, da sem hotel revežu
pomagati ali mi bo odpustil ta greh kaki nemški
duhovnik? Ruder v Ruhru. O p. uredništva.
Kolikor je nam znano, mora dobiti vsak človek
kratni list. Sramotno je pač, da se vboge knape
trpinči in jim dela škodo. Kar se pa tiče greha,
naj se naš prijatelj le potolaži. Takih grehov se
ni bati. Po farovžih se godijo pač grehi, katere
bi niti rimski papež ne odpustil!

XXX
„Jaz častim lačnega, po kruhu in solncu
lačnega, po sreči hrepenčnega starčka, katerem
je doneslo življenje polno dela le konec v bedi.
Jaz častim tudi starčka s cesarsko krono, ne,
s trnjevo krono, ki gleda teh 60 let nazaj in
vidi le grobove, grobove in zopet grobove...
Beraški starček postane bogat v misli in cesar-
skega starčka. In jubilar ga vidi, s solzami v
očeh, — on čuti potrebo krepkega dela, da ne
bode več zaslužni križec na strgani sukriji visel,
da bode navdušenje za državo boljše go-
spodarske razmere uresničilo“...
K. Linhart.

XXX
Novice.
XXX

V zadnjem „Fihposu“ se zagovarjajo štirji,
eden drugega in vsi „Fihposa“ vredni duhovniki:
kaplan Rabuzek iz sv. Barbare, župnik Ogrizek
iz Dramelj, župnik Vurkelec iz Dobja: in kaplan
Sorko iz Cirkovce. Štiri „častiti“ gospodje so
to! Prvi je že čez potoke za nagimi otrokami
skakal in se ne sramuje, razglednice z nagimi
ženskim podobami pošiljati, — drugi je z lažmi
in obrekovanjem proti poštenemu učitelstvu
nastopal in cerkveni denar napačno porabljal, —
tretji je zahrbtno na nekega družinskega očeta
streljal in četrti je priporočal kmetsom sveta
krasti ter jim privoščil na smrtno uro šin-
tarja... Ti štiri blagoslovljeni gospodje se za-
govarjajo v „Fihposu“. Hm, hm, mi se s takimi
nečednimi osebami ne bomo sporekali in pre-
pirali! Ako se Vam je le za trohico krivice zgo-
dilo, potem Vam je še vedno pot na sod-
nijo prosta. Zakaj ne tožite? Ker je v se
res, kar pišemo! Na „Fihposovo“ čekarijo pa
ne bomo odgovarjali. Ni vredno in škoda za
čas ter papir!

Požarna bramba in politika. „Südöster.
Korrespondenz“ piše: Da, prvaki znajo tudi ta
dva pojma združiti. Sledeča dejstva se zamo-
rejo pred vsako sodnijo z dovolj pričami do-
kazati: Slovenske stranke peljejo strastni boj
proti požarnim brambam z nemško komando, ki

pripadajo deželni zvezi. Kakšne plodove prinaša
ta boj, se vidi iz tega, da se je pred nekaj
časom k nekemu požaru došli ptujski požarni
brambi cevi prerezalo. Pri raznih požarih se je
gasilce opsovalo in insultiralo. V Hajdinu pri
Ptujni ni dovolil svoj čas nekdanji župnik iz
njegovega vodnjaka vodo za gašenje jemati;
šele žendarmeriija ga je morala k temu prisiliti.
Pri zadnjem požaru v sv. Jakobu v Rožni do-
lini zabranil je bivši klerikalni župan Kobentar
požarnikom konje. Ali godi se še hujske! Pred
kratkem se je vršil v Cirkovci okrajni sestanek
požarnikov. O klerikalne strani se je krčmar-
jem večje denarne svote obljubovalo, da bi ne
dovolili svoje prostore požarnikom. Cirkovskim
požarnikom se je obljubilo po 10 K, ako ne bi
šli k vaji. Neki kmetijski fant je dobil 5 K, da
bi prostor za vaje z gojnico polil. Denar mu
je dal neki katoliški duhovnik. In katoliški du-
hovnik kaplan Melhijor Sorko je dejal nekemu
požarniku: „Pojdi in ukradi tvojemu sosedu
raje svinjo, potem ti dam lažje odvezo, nego
če greš k sestanku gasilcev“. Na prižnici je
opsoval kaplan požarnike na najnevarnejši
način. In na dan sestanka priredili so pro-
cesijo... To so duhovniki ljubezni do bliž-
nega!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Duhovniško sovraštvo žene vedno lepše
cvetke. Spodnja Štajerska bode kmalu po celem
svetu znana kot dežela najstrupenejšega farskega
sovraštva. Tisti duhovniki, ki bi morali z vsemi
močmi na razširjenju nauk ljubezni delovati,
dajejo ljudstvu sami najgrši izgled. Dokaz temu
je dogodek, ki se je vršil pred kratkem v Sv.
Miklavžu pri Ormužu. Tamošnji župnik
je zagrižen prvaki klerikalec in hujskač prve
vrste. Posebno jezo ima na „Štajerca“, ker se
ta list ne vtrasi nobenega črnosukneža in pove
vsakemu resnico v obraz. Seveda zadene župni-
kovo sovraštvo tudi „Štajerčeve“ odjemalce in
naročnike. Tako je sovražil tudi družino Ivanuša,
v katere hiši se nahaja krčma, ki ima tudi
„Štajerca“. Storit seveda župnik poštenim žen-
skam ni mogel ničesar. 2. svečana pa je mati
Uršula Ivanuša umrla. Hčerka Jerica je pustila
župnika prositi, da naj sprejme pokojnico od
hiše do pokopališča. Župnik je to prošnjo odpso-
slancu hčerke odbil. Zahteval je, da pride hčerka
sama (!) k njemu. Jerica Ivanuša tega iz raznih
razumljivih vzrokov ni hotela storiti. Župnik pa
jo je hotel imeti pri sebi, češ da drugače mrliča
ne sprejme do groba. In res, — pogreb se je
valed župnikovega sovraštva brez duhovnika
zgodil! Ljudje so bili valed tega grdega, nekr-
ščanskega postopanja hudo razburjeni in vse je
obsojali fajmoštrovo vedenje. Posesnik Anton
Šnajdar je dal splošnemu razburjenju duška in
je priporočal, da se farani proti sovražnemu
fajmoštru pri škofu pritožijo. Valed tega se je
Šnajdarja — tožilo. 16. t. m. je bila razprava
pred mariborsko sodnijo. Priče so ostale trdne in
povedale resnico ter označile nesramno postopa-
nje duhovniškega fanatika. Po zagovoru g. dr.
Mravčlaga je bil toženec tudi popolnoma oproščen.
Župnik pa stoji zdaj osramočen pred celim svetom,
kot mož, katerega sovraštvo traja celo čez grob.
In to naj bi bil duhovnik? Ko bi Kristus prišel
še enkrat na svet, vzel bi zopet bič...

Župan Horvat v sv. Lovrencu sedi še vedno
na svojem stočcu in se šopiri kot petelin na
gnoju. To je pač največja nesramnost! Mož,
kateremu se je dokazalo, da je neopravi-
čeno tuji, krvavi denar župljanov za
svoje namene jemal, ki bi sedel v luk-
nji, ko bi okrajni zastop ne imel usmiljenja z
njim, ta mož ne izgine. Da se sploh še upa
med poštene ljudi! Da ne postane rdeč v obraz,
kadar sreča tega ali onega lovrenškega davko-
plačevalca! Mi kličemo še enkrat: Horvat, ti
imaš umazane roke, torej odstopi takoj!
Ako Horvat ne odstopi kot župan, nadalje kot
šolski načelnik, kot načelnik veterancev in kot
odbornik posojilnice, povedali bomo o njem
vse, kar vemo. Lovrenški davkoplačevalci
se hodijo k nami pritoževati, ker se bojijo za
svoj denar. Mi opozarjamo oblast na ta neču-
vani škandal! Od kje je dobil Horvat denar,
da je povrnil izginjeno svoto? Pri sodniji
mora odgovor dati! Red mora biti in to v
občini, kakor pri šolskem denarju ter v poso-

jilnici. Kajti povsod ima Hrvat svoje prste zraven. Še enkrat: Hrvat odstopil!

O župniku Ogrizeku, zdaj v Dramljah prinašamo že dalje časa dopise, ki so od prve do zadnje črke istiniti in se dajo s pričami in akti pred sodnijo dokazati. Ogrizek na te dopise doslej ni imel drugega odgovora, nego da je imenoval našega dopisnika „na umu bolanega...“ Lep duhovnik, kaj! Opozarjamo cerkveno oblast na to dejstvo, ki gotovo ni v prid sveti katoliški veri! Ako pa to ne bi izdalo, no potem bodedo tudi v nemških listih povedali, kakšni duhovniki se nahajajo na Spodnjem Štajerskem...

Iz sv. Jurja ob Pesnici se nam poroča čudne stvari o tamošnjem župniku Zemljiču. Ta blagoslovljeni gospod menda misli, da je vladar ne samo čez duše, temveč tudi čez trupla svojih faranov. Na binkoštno nedeljo je stalo več mož na šolskem prostoru v bližini cerkve in čakalo maše. Kar nakrat pride župnik iz zakristije in prične može psovati ter jih na neotesan način v cerkev naganjati. No, g. Zemljič, malo olike, malo boljših manir bi si že lahko priučili v teku let, posebno pa manir proti tistim, ki vzdržujejo cerkev in plačujejo duhovnike. Pri prejšnjemu župniku se je vedno zazvonilo, kadar je nehala pridiga in pričela maša. Zakaj se je to odpravilo? Ali hočete postati Vi, g. župnik, za priganjača? No, z surovostjo menda ne bodedo veri veliko pomagali!

Iz sv. Antona sl. g. nam piše prijatelj: Čudno mi se zdi, da vam ni nič znano o potenciranem svetniku Martinu Košar v Slavšini. Beračil je celo zimo in nabiral po Slov. goricah in po Murskem polju darove za spomenik sv. Jožefa, katerega so postavili 17. maja pri sv. Andražu. Koliko je Košar nafehtal, se ne da dognati, pač pa je cela obitelj Košarjeva imela celo zimo gostijo doma. To je bilo življenje kakor v kakem gradu. Sedaj se govori, da je baje svetnik Košar imel opraviti neko dekle, se ve, da iz gole pobožnosti. Morda izvemo kaj zanimivega.

Grozna nevihta je divjala, kakor se nam poroča iz Lahoneca pri Ormužu, 16. t. m. Gro-melo in bliskalo je strašno in strela je udarila v hišo g. Vodopitza. Zgorelo je vse poslopje. Dež pa se je tako vtil, da so ljudje mislili, da bodo vse potovljeno. Hvala Bogu, da le toče ni bilo, kajti vse drugo človek že še pretrpi.

Krava ukradena je bila posestniku Andreju Požun v Čalnici.

Sleparka. Neka neznana sleparka ogoljufala je trgovca Lukesch v Mariboru za blago v vrednosti 28 kron.

Požar. 5. t. pogorela je hiša in gospodarsko poslopje posestnika Simona Hornigg v sv. Miklavžu. Kmalu je došla požarna bramba iz Pobrežja in rešila živino ter razne predmete in sosedna, s slamo krita poslopja.

Srebrno poroko praznovala sta graščinski obskrbnik g. Karl Schatt in njegova soproga g. Roza. Čestitamo!

Življenje rešil. V Glinaki pri Celju je opazil 11. t. m. zutraj ob 3. uri neki voznik, da stoji hiša F. Jesernika v plamenih. Voznik je mislil, da so ljudje že zgoreli. Trkal je in posestnik in njegova žena sta prišla iz hiše ter opazila nesrečo. Še kratak čas in bila bi se zadušila. Kmalu potem je padla hiša skupaj.

Ubilo je zidarja Jurja Pokarec. Mož je hotel čez Dravo v Zavrč. Ko je na bregu čolnarja klical, pričela se je nakrat zemlja pomikati. Poharec je skočil nazaj, da ne bi padel v reko. Tam je bila neka po vodi hudo poškodovana hišica, ki se je v tem hipu podrla in ubila Pohareca. Mrliča so pripeljali v Zavrč.

Nemška šola v Slov. Bistrici je zdaj razven notranjih uredb popolnoma zgrajena. Vkljub nasprotnišnemu navalu se je torej vse posrečilo. Čast vrlim naprednim možem!

Vlak povozil je v Št. Ilju sl. g. 8-letnega učenca Menhardta. Fantič je šel čez progo, ko je ravno brzovlak pridrdral. Bil je takoj mrtov.

Iz Koroškega.

Sovrašstvo! Tako strupenega sovrašstva kakor ga gojijo gotovi duhovniki, bi pač ne pričakovali niti od slehernega pagana. Prijatelj nam piše iz Maria-Elenda: „Že več let sem imel priložnost, da opazujem romarje v binkoštnih na našem božjem potu. Letos me je pa nekaj pre-

zenilo: Dve skupini romarjev z okroglo 100 osebami so šli 10. t. m. z molitvijo, petjem, zastavami in križi skozi vas. Ali čudom čuda, zronjenja ni bilo slišati. Vsi drugi romarji, ki so šli doslej skozi našo vas, so bili sprejeti z zvonjenjem, pridigami, žegni, mašami itd. Ti pa ne! Vprašal sem, kaj je na tem in izvedel sem, da so romarji nemški Štajerci... Naš znani češki župnik Drunecky je tako strupeni sovražnik Nemcev, da niti romarjem ne zaprinee. Naravnost protiverško je to postopanje! Župnik zvišuje nemškim romarjem pristojbine, jim prepove nemško cerkveno petje pri maši in jih sploh na neznoosni način muči ter šikanira. Ljudje se čez to nekrščansko župnikovo postopanje hudo jezijo. Kajti nemški romarji so jim donajali vedno veliki dobiček, medtem ko so kranjski romarji naravnost šiba za vas. In zdaj se bodejo nemški romarji polagoma izogibali naše vasi... Tako nam piše prijatelj. Mi k temu le pristavimo, da je ta župnik Drunecky tisti mož, ki je pustil zaradi nemškega napisa trikrat križ iz groba neke revne mrtve izrgati. Ta mož, kateremu niti grob ni svet, seveda tudi ne more imeti spoštovanja do verskega čuta drugih. Cerkvena oblast naj napravi red!

Štrajk v Bistrici v Rožu je pričel 2. junija. Delavci industrijske družbe so pričeli stavkati. Bili so člani neke klerikalne delavske zveze iz Kranjskega, ki je poslala tudi več hujskajočih duhovnikov v Bistrico, da bi spravila nesrečne delavce v štrajk. Dne 10. t. je končal štrajk, ker so pričeli delavci pod starimi pogoji in brez vsega dobička zopet delati... Mi gotovo nismo sovražniki tega, da si delavci izboljšajo svoj položaj. Ali ta štrajk kaže, kako daleč zabrede delavstvo, ako posluša gonji klerikalnih hujskacev. Morda bi se delavci na drugi način kaj pridobili. Ali črna banda jih je izrabljala v svoje politične namene in reveži čutijo zdaj to na lastnem telesu. Kdo jim boče zdaj izgubljeni denar povrnil? Kdo bode delavcem in njih lačnim otrokom grižljaj kruha povrnil, ki so ga jim črnhu iz ust odtrgali? Vedno pravijo klerikalci, da vodijo delavce; ja seveda, za nos jih vodijo.

„Ofer“ je „ofer“. V Meiseldingu je hotel vreči neki pridni hlapec krajcar v cerkveno nabiralnico. Med drobižom pa je imel tudi 20 kronski dukat in v naglici je tega notri vrgel. Pozneje je opazil to zmoto. Šel je ves prestrašen k župniku in ga prosil, naj mu da denar nazaj. Ali župnik najprve tega na noben način ni hotel storiti. Šele pozneje se je omehčal in je dal hlapcu — 19 K nazaj; 1 K pa je obdržal. Hlapec je revež, ki si služi kruh z delom, cerkev pa ima le na Avstrijskem čez 800 milijonov kron premoženja...

Kaznovani kaplan. Kaplan v St. Martinu pri Wolfsbergu, znani klerikalni hujskace Tomaž Klampferger je klamfal toliko časa laži čez posestnika Taschlja, da ga je ta tožil. Bojeviti in srboriti kaplanče je bil obsojen na 50 kron globe in plačilo stroškov.

V Rožeku (Rosegg) priredi tamošnja podružnica „Südmärker“ v nedeljo 21. t. m. v gostilni g. Lauthner večjo veselico (Sonnwendfeier) pri kateri bode sodelovalo i pevsko društvo iz Veldna. Pripravljene so razne zabave. Vstopnina pa je 40 h.

Požar. Dne 12. t. m. ob 10. uri je pričelo v stopah za smrekovo skornjo goreti. Pribitela je takoj gutštanjska požarna bramba in obvarila nadaljno razširjenje ognja. Neslo je več 100 metrov visoko žareče šindeljenje. Gospodar pogorišča Pugaršeg stanuje v Pamečah.

Strela je udarila v cerkev v Pusarnicu in zažgala papirnate rože na glavnem oltarju. K areči se je razširjenje ognja preprečilo.

Utenil je otrok posestnika Benedikta v Melahu. 4 letni dečko se je igral ob bregu, padel v vodo in utonil.

Po svetu.

Ljubi „Štajerc“! K nekemu madžaronakemu sodniku sta prišla svoj čas dva preprijoča se kmeta. Prvi je tožil: „Moj sosed pelje s svojim vozom čez moje polje in mi dela s tem veliko škodo. Tega ne morem trpeti“. Sodnik: „Ti imaš prav!“ — Obtoženi kmet je dejal: „Na drug način ne morem priti na svoje polje. Poleg tega mi je izrecno dovoljeno, vo-

ziti tako in stoji to tudi v zemljiški knjigi se požlaht Sodnik: „No, ti imaš prav“. Zdaj se vnašči vnioci čepi vnovič Večkratno letih jako naglo, kot so vsled suše se je pa do moramo, pred kratkem je trdil preda zemlja, Roosevelt, da je že čas blizo, ko ne bode vasi mnogo v želih državah več zemlje brez gospodarja. Kmeti so bili v čeli so Amerikanci svoje gospodarstvo v Krmljeni kanskim gozdnim bogastvom. Danes je v vsaki sena t vica gozdov porabljenih. Ko se je začelo razna ali spo kopstvo v Ameriki, je bilo toliko premoaga kmeto v nobeni drugi državi. Istotako je stala sena t železno rudo. Danes pa se že prorokuje, da v deglednem času konec za premog in železno rudo. Velikanske množice olja in plina so večji v Ameriki porabljene. Kmetijstvo je pričelo v Ameriki doslej neobdelani zemlji. Ali zemljo se je pre izkoriščalo in danes gre vse nazaj.

Duhovnika umoril! Iz Vipave na Kranjsko se poroča grozni zločin. Te dni je prišel mladi mož v Vipavo. V krčmi je povpraševal natanko o razmerah v tamošnjem farozu. Kmetij potem je šel tudi v faroz. Ker so dekle zašale ropot, prišle so v sobo in našle sivlase dehanta Matijo Erjavca v svoji krvi na tleh. Morilec je pobil dehanta z velikim kamenjem in vzel potem škarje ter ga nečloveško razsarsaril. Potem je zbežal. Prizadel si je tudi svojo večjo rano na roki. Zasedovali so, ali niso mogli dobiti. Morilec je šel namreč v Trst, kjer je popival z nekim tovarišem. Oropal je namreč župniku tudi nekaj denarja. V Trstu ga je policija prišla. Morilec je 26-letni ključar Viktor Pangers.

Smrt na morju. Na obrežju Kogshima na Japonskem se je potopilo vsled groznega viharja 50 ribiških bark. Utonilo je 350 oseb.

„So ljudje, ki ne vpijejo samo „živio“, temveč mislijo tudi visoko. Zato naj padejo meje, glavne meje, ki ločijo mene od tebe, nas od vas, deano od levega... Ljudstvo, puško vnu, naj bode gealo te jubilejne slavnosti. In ljudstvo smo mi, mi vsi, — ustanovitelji, varuhi, vzdrževalci države smo mi, mi vsi, mi ljudstvo! Nečem zmanjšati slave naših starodavnih plemenitajskih družin, čeprav je čas marsikaj spreminil. Ali jaz vidim tudi zgraditelja naših melet in trgov, pevca, skromnega rokodelca, bogatega trgovca, meščanskega bojevnika, vojaka proti turškimi napadi, — vedno zvestega in vedno močnega — viteza ljudstvo! Iz tebe, domača gruda, sesa vse svojo moč, kar je velikega! Ti, zaustavonoša ljudstvo, vodiš velikajavnostni spre-vod, resnični, sveži, nebarvani sprevod“...

K. Linhart.

Gospodarske.

Preščipavanje trnega mladja. — Pri navadni vzgoji na palce in napejalce skušati moramo izvabiti na palcu dve čim bolj krepki mladiki, ki bosta služila za les v prihodnjem letu. Vse drugo mladje se mora zgorrej tretjega ali četrtega lista nad grozdom preščipniti, ker bi v nasprotnem slučaju jemalo onim dveh mladikam moč. Navadno poženejo preščipane mladike iz zakotnih oči nove poganke. Tudi te poganke je treba prikrajšati, ker bi tudi oni jemali za prihodnje leto namenjenim mladikam redline snovi. Zakotnih poganok ni dobro odstraniti koj pri stareji mladiki, ker požene v takem slučaju oko, ki se nahaja poleg zakotnika ali baštarda, kakor ga naši ljudje imenujejo. Bolje je, ako preščipnemo zakotne poganke nad prvim listom. S tem dobimo na tri nekoliko več listja, obenem pa ne silimo glavnih oči brezpotrebno poganjati. Osobito je to važno na onih mladikah, ki so namenjene za napejalce. Oči, ki poženejo že letos, ne bodo prihodnje leto rodile. Pa tudi, če so oči na mladiki preveč razvite, ni dobro, ker v zimi lahko pozebejo.

Kaj storiti, ako se v zeleno cepljena trta ni prijela? Človek pride včasih v pravo zadrego, ker ne zna, kaj bi bilo boljše, trto v novič cepiti ali pa pustiti, da rastejo divji poganke. Ako obira poganke in se trta tudi v drugo ne prime, potem je ob trto, v nasprotnem slučaju zamudi za eno leto Dober svet je tu dosti vreden. Mi delamo tako: Ako spoznamo dovolj rano (okoli 10. junija), da se ni trta prijela, požlahti se na isti mladiki kot prej v drugo, če se pa vidi neuspeh bolj pozno, potem je boljše pustiti trto, da se prsto razvija. Ako zraste do prve polovice julija dovolj krepko in se da do tega časa lubad na mladikah privzdigniti,

Somišljeniki!

Kdor se strinja z našim delom, kdor razume in ceni našo nalogo, kdor ni naprednjak le na jeziku temveč tudi v dejanju, ta mora biti član našega

tiskovnega društva (Pressverein).

Vsak član tega društva ima posoditi društvo 10 deset kron, ki se vrnejo in ki se tudi obrestujejo. Ta denar torej ni izgubljen, temveč se vrne na zahtevo z 4% obresti. Vsakdo ima lahko več deležev po 10 K, vsakdo pa vplača taki delež tudi lahko po obrokih (ratah).

Društvo ima namen, zagotoviti gospodarski, denarni temelj „Štajerca“, povečati list čimbolj, da zamore odgovarjati vsem zahtevam čitateljev, izdajati vsako leto „Štajerčev kolektar“, ki bodo nudil več koristnega in zabavnega čitiva kakor vsi drugi kolektarji, — sploh ima naše tiskovno društvo namen, delati za izobrazbo, poduk, gospodarsko izboljšanje, delati za osvoboditev ljudstva od zatiranja in bede. Vsakdo bodi član, kajti izobrazba edino nas dovede do boljše bodočnosti.

Na delo! Vodstvo tiskovnega društva „Štajerca“ v Ptuj.

Loterijske številke.

Gradec, dne 13. junija : 81, 80, 2, 52, 14.
Trst, dne 6. junija : 36, 56, 84, 79, 11.

Dobrotanju človeštva služita apotekarja Thierry-bazalm in centifolij-mazilo, o katerih izbornost pridajo stotera zahvalna pisma. Ta dva neprekosljiva, svetovnoznana sredstva, ki se nikdar ne pokvarita, donajša skoraj vedno pomoč. Imejte ta sredstva vedno doma ter branite se enakim ponaredim, ki so kaznivo in brez črednosti. Thierry-bazalm 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 5 K, Centifolij-mazilo 2 dozi K 3-60 se prave dobiva v apoteki pri angličvaru A. Thierry v Pregradi pri Rogaju.

Razočarani so vsi o lahi in štedljivi rabi splošno hvaljenega tekočega „Cirine-Oilwachsweiche“ za parket in linolej, samo dvakratna raba na leto potrebna; drugače se le izbriše in tla so brez napake ter se dajo umivati.

Ena res splošno priljubljena lekarna je firma P. Juršič v Pakracu. Opozarjamo na njene inzerate in jo najtopleje priporočamo.

Preprosto pridete v delu kakor k rendez-vous, akoimate dobro idejo ure. Marsikatero sitnost bi si prihranili, ko bi vedeli, koliko je ura bila. In tako lahko pridete do dobre ure! Pišite le pošto kartico na firmo: „Avstrijska eksportna družba za ure Dunaj-Westbahnhof“ ter si naročite za K 8— krasno srebrno Gloria-uro za gospode (glej inzerat!) za katero se 3 leta pisмено garantira.

Promet razpoložljive trgovine zahteva aparat, o katerega velikosti nima navadni človek niti pojma. Pomisliti je na tisoče in zopet tisoče komadov blaga, ki morajo biti naloženi, da se kupcem pravočasno ugod. Marsikatero blago ima zopet razna vrste po velikosti, barvi in muštru. Vsak posamezni komad vsake vrste blaga mora biti posebej numeriran, registriran, pri prodaji fakturiran in izbrisan iz skladiščnih o registrov. Numeriranje gre v milijone in tako se lahko predstavlja, koliko oseb in koliko delavke morajo je v tej zalogi potrebno. Razpoložljiva hiša Hannas Konrad vslužuje zdaj 200 oseb; njih delo najdemo lepe članke v letnikih 1907 in 1908. Hannas Konradove kolektarja ktereга dobijo vsi kupci te firme zastoj in poštine prosto.

Tvrda Karl Kocian tovarna za suknjo, lodne in modno robo iz pristne volne v Humpolcu pridne ravnokar razpoložljivi nove vzorce obširnega sklada letne robe za gospode in gospe. — Priporočamo, da se pri potrebi na to staro Humpolčko firmo obrne ker je znana za solidna, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča.

50000 ur gratis katalog dobi vsak čitatelj tega lista od svetovnoznane zaloge ur in zlatoga blaga Max Bühnel, Dunaj IV. Margaretenstrasse 27/27 čisto zastoj in poštine prosto. Kore-spondenčna karta z natančnim naslovom zadostuje.

Učenec

močen z dobrimi šolskimi spričevali se takoj sprejme v trgovini Joh. Scholger v Ptuj.

4 pari kamenja in enim volcnom na zmerni vodi. Mlin, hišno poslopje in štala, vse zidano, vse dobro obdržano, 6 oralov zemlje blizu Maribora se po ceni hitro prod. Kje pove upravnništvo „Štajerca“.

Prilичna prodaja!

Prodam svoj umetni mlin, zvezan z žago za dile in kovačnico, zelo krepka vodna moč na reki Labudski (Lavantfluss), 15 minut od železnice. Nadalje drugo posestvo na istem potoku, kjer je dobiti istotako krepka vodna moč. Nadalje gospodarsko posestvo, 3 minute od železnice, 50 oralov zemlje z staviščem za kolodvorsko restavracijo. Vse z „fundus instructus“, tudi vsako posestvo samo. Vpraša se pod „Gute Existenz“, poste restante, Lavamünd, Koroško.

Visokost hleva naj znaša 3 do 4 metre. Bolj nizko od 3 metrov naj se ne zida novih hlevov. Veči hlevi naj bodo pa viši. Primerna visokost hlevu za 6 glav živine bi bila 3 1/4 m. Širokost hleva je odvisna od tega, ali hočemo napraviti v hlevu eno ali dve staji. Hlev z eno stajo naj bo vsaj 4 1/4 m širok. Pri tem se računaj za jasli 60 cm, za stajo 250 cm, za gnojnični jarek 20 cm in za hodnik 120 cm širine. Hlev z dvojno stajo pa naj bo za 3:30 m širši, dobro pa ni če je mnogo bolj ozek.

Dolgost hleva se ravna po številu živine. Navadno se računava 1 1/2 m prostora na odraslo živino. Lahko se to širino tudi nekoliko zmanjša. V velikih hlevih nima živina navadno več nego 1 m prostora.

V hlevih z dvema stajama se napravljajo navadno hodniki po sredi. Le v velikih hlevih, kjer je mnogo staj, ki so nastavljene pa povprek hleva, nahajata se hodnika ob strani. V takih hlevih se napravljajo staje navadno tako, da gleda živina z ene staje v ono z druge staje. Jasli sta toraj skupaj. Navadno se nahaja pa med obema jaslima hodnik, po katerem se polaga živini piča. Taki hlevi so sicer jako praktični, vendar stanejo mnogo in niso za naše revne razmere.

Tlak v hlevu bodi neprederen. Gnojnica je premoženje, zato je ne smemo spuščati pod zemljo. V hlevih, kjer uhaja gnojnica v tla, pokažejo se prav lahko razne kužne bolezni. Najboljše je, če napravimo tlak iz betona. Osem do deset posod gruščja pomešanega z nekoliko peska in eno posodo cementa, pa malo vode zmešaj skupaj, razgrni po staji in zabij z lesenim batom, pa bo tlak. Ko se je ta nekoliko osušil pogladi ga z betonom, ki ga napravijo iz polovice peska in polovice cementa. Tak tlak je najbolj cen, najbolj vstrajen in služi obenem najboljši namenu.

Za stajo napravijo iz betona plitev jarek, ki bo visel proti gnojnični jami. V nekaterih hlevih je ta jarek, okoli 30 cm globok in 30 cm širok. V njem se spravlja gnoj in gnojnica. Če je staja nekoliko bolj ozka (2 do 2:30 m), spuščajo živina blato naravnost v ta jarek. Od početka zdrse sicer živina včasih s zadnjim nogom v jamo, kmalu se pa privadi in staja ostaja vedno suha. Taki gnojnični jarki se priporočajo osobito tam, kjer je malo stelje.

Hodnik za stajo naj bo nekoliko nižji od staje, da vzgleda živina več. Napravi se lahko iz betona ali pa iz okroglega kamenja, ki se zabije v ilovico. Proti sredini naj bo nekoliko izbočen. Ako je treba v hlevu opornih stebrov, naj se denejo ob strani hodnika.

Strop v hlevu naj bo ometan, da ne padajo iz zgornjega prostora smeti in prah na živino, kar bi jo le dražilo. Ometan strop se tudi lažje snaži, pa tudi varuje boljše gorkoto v hlevu. Še boljše je, če napravljamo mesto lesenega stropa, obokan strop. V slučaju ognja, ovaruje ta popolnoma goranji del. Najbolj poceni napravimo tak strop s pomočjo železnih traverc, ki jih nastavimo po 1 1/2 do 2 m narazen. Prostor med traversi se oboka z opeko. V takem hlevu ni treba potem še posebnih opor, ker je strop dovolj močan.

Okna se postavljajo v hlev tako, da ne prihaja svetloba živini naravnost v oči, marveč od zadej ali pa od zgoraj. Zato je napraviti v hlevih z eno stajo okna v steni, kjer se nahajajo vrata. V hlevih z dvema stajama pa je deti okna nad stajo. Navadno se delajo 1 m široka in 60 cm visoka okna, toraj daljša kot viša. V mrzlih krajih naj se dene dvojne šipe, da se ohrani v hlevu gorkota. Tudi drugod se to priporoča, ker se ubrani po zimi potenje šip. Najboljše je rabiti železne okvirje ki so večni. Šipe naj se odpirajo od zgoraj navzdol, da ne prihaja zraka naravnost na živino.

Poleg okna napraviti je v hlevu tudi zračnike. V ta namen je izvrteni v zid po velikosti hleva dve ali več 15 cm širokih, 25 cm visokih lukenj, ki se dajo s pomočjo vratc odpirati in zapirati. V manjših hlevih naj se napravi ena taka luknja v vrata, druga pa na nasprotni strani tik stropa skozi zid. Skozi te luknje naj dohaja v hlev svež zrak. Še boljše, nego da se zid prevrta, je, ako napravimo za zgornje zračnike posebne dimnikom podobne odvodnike, ki peljejo gork, slab zrak vrh strehe.

Jasli v hlevu ne smejo biti previsoke. Rob jasli naj bo kvečemu 80 cm nad stajo. Najboljše so jasli iz betona, ki so spodaj lahko pa zidane. Take jasli so trajne, čedne in živina ne gloda na njih. Kedar je potreba se jasli lahko omijejo. Lesene jasli ne smejo imeti špranj, da se živina na njih ne pokvari. Dobro je deti vrhu jasli tudi gare ali lojtre za seno.

Da bodemo napravili, ko zidamo nov hlev, tudi primerno veliko postrežje, kamor bodemo devali seno, o tem ni treba še posebej pisati. Senik ne sme biti popolnoma odprt, ker odnese veter mnogo piče, pa tudi popolnoma zaprt senik ni dober, ker se seno v njem nekako zamuži. Tudi dež pokvari v odprtem seniku mnogo klaje. Senik imej zato okna, ki so pa preprežena bodisi z mrežo ali pa z opeko, ki je zidana tako, da pušča dovolj zraka v senik. Dobro je če se zamore z vozom naravnost na senik, kar olajša spravljanje sena. Kdor zida toraj hlev v položnem svetu, naj misli tudi na to ugodnost.

Nabirajte jubilejne marke!

Kakor znano so izdane v proslavo cesarjevega jubileja posebne poštne marke. Mi prosimo, da nam pošljete naši somišljeniki že rabljene te poštne znamke. Za veliko število teh znamk dobimo gotovo svoto denarja, ki se bo delila med vsakega od nas. Nabirajte torej jubilejske marke in pošljite jih uredništvu „Štajerca“.

in se požlahtni trta v piščalo ali v oko, če pa ni tega do tega časa dovolj razvito, pusti se trta rasti in cepi vnovič šele naslednje leto. Večkratno rahljanje zemlje v vinogradih se v letih jako priporoča. Rahla zemlja se ne osuši naglo, kot strjena, zato ne trpe v taki zemlji trte po vstled suše. Rahljati je zemljo najboljše za dežjem, če je pa dovolj osušila. Ako rahljamo zemljo v suši, moramo, da zemlje pri tem ne preobračamo. Suha zemlja, ki pride v globočino, vzame iz spodnjih mnogo vlage, zato bi tako delo škodovalo. V suši namo rahljati zemljo toraj tako, da ostane suha na vrhu.

Krmljenje z novim senom. Z rednim krmljenjem sena treba je toliko časa čakati, da se seno ali spoti. Osobito velja to za konje. Ako krmimo s senom, predno se je skuhalo, prouzroča to senje in scalcinca ima več barve. Tudi blato postane mehko in sluznato. Živina je videti bolj mrtva in ohana. Ako se polaga živini velike množice prav novega sena, prouzroči lahko to tudi razne bolezni v prebavnem sistemu, ki so posledice črevesnih katar, ki se spozna razlicni, večji žveči, manjšem veselju do piče, v mehkiem, mrdljivem blatu in na porudečeli sluzni koži v gobcu. Takšni nastopi celo kolika in napenjanje. Tudi druge bolezni se lahko pokažejo, ki prouzročajo lahko tudi smrt. Skodljivost novega sena je še večja, ker ga živina rada žre. Kdor je siljen krmiti z novim senom, pomeša naj ga s starim ali vsaj s slamo, s katero naj se žre.

Znamenaja mlečne krave. — Kedar kupujemo krave, hočemo imeti navadno dobre molznicke. Prodajalec seveda hvali svojo živino, toda na njegove besede ne smemo dati preveč. Kupec mora znati sam, kaj kupi. Znamenaja mlečne krave so sledeče: glava nežna, gladka in z nežno dlako obrasčena; ne sme biti podobna bivoli glavi, spredaj naj bo bolj ozka. Rogova naj bosta gladka in tanka, ušesi veliki, lahko premakljivi, tanki, toraj s fino kožo in fino kratko dlako. Čelo bodi bolj okro, očesi veliki, s prijaznim pogledom, gobec širok, mehkek primerno gork in vlažen. Vrat bodi dolg, zgoraj tanjši, spodaj nekoliko debejši. Koža na vratu naj bo nekoliko nagrbčena. Hrbet, križ in nastavek repa naj se nahajajo v ravni črti. Če se napravljajo za prednjima mlečama ob rebrih nekaka jama, je to znamenje obile mlečnosti. Rebra naj bodo ozka in med seboj oddaljena, osobito zadnja. Pod trebuhom se nahajajo mlečna jama. Čim večja je ta, oziroma čim bolj razvite so žile, ki vodijo pod trebuhom proti vimenu, tem bolj bo krava mlečna. Vime bodi veliko, golo ali kvečemu obdano s fino dlako, če ga potipljemo, občutiti se mora mehko in ne sme biti v njem trdih krogel. Čim bolj nežna je koža na vimenu in čim bolj se vidijo skozi kožo žile, tem boljše znamenje. Ako se nahajajo na vimenu več, nego štiričrte sesi, kaže to na dobro mlečnost. Če ostane vime po molžnji napeto, je to mesnato vime in krava krave ne daje navadno dosti mleka. Križ bodi širok, rep tanek in dolg z mehko žimo. Noge naj imajo nežne kosti in naj bodo bolj kratke. Koža cele krave bodi mehka in tanka in ravno tako tudi dlaka.

Kako zidajmo nove hleve? Z veseljem opazujemo zadnji čas da so naši kmetovalci vendarle pričeli upoštevati naše nauke ter zboljšujejo svoje hleve, kakor morejo in znajo. Prav je tako, kajti v slabem hlevu, kjer je zaduhel zrak, blato, tema in nesnaga, ne more živina prav uspevati. Mnogo naših gospodarjev se je lotilo v tem oziru radikalnega dela in so popolnoma razdrli star ter napravil nov hlev. Ne rečem, da jih bo zamogel vsak kmet posnemati, ker stane tako delo mnogo in v sedanjih slabih časih ni vselej dovolj potrebnega denarja na razpolago. Mnogo njih se bo moralo zadovoljiti morda samo z zvišanjem hleva, z napravlo potrebnih oken, s potlačanjem ali samo s počiščenjem hleva. Kdor pa misli, da ne napravi s „flankanjem“ mnogo in se je odločil za napravo novega hleva, ta naj dobro premisli, kako naj dela hlev, da bo ustrezal potrebi.

Pri tem naj misli tudi na prihodnje čase. Tu hočemo podati v kratkem glavna svojstva dobrega hleva, po katerih se ravna lahko gospodar, ko napravljajo načrt za hlev.

Kedar zidamo nov hlev, odberimo si za zidanje suho zemljišče, ki ne bo preveč oddaljeno od našega bivališča. Kadar škoduje človeku vlažno stanovanje, tako škoduje živini vlažen hlev. Ako ne moremo dobiti blizu hiše suhega prostora, skušajmo odpeljati vlago s pomočjo jarkov. Zidovje varujemo vlage, ako denemo v zid za pedenj nad zemljo kotramasto plahto, ki se dobi v nekaterih mestnih mirolidnicah. Te plahte ne more predreti vlaga.

Če le mogoče, naj se zida hlev ločeno od stanovanja, da se zamore ob času požara eno ali drugo poslopje lažje rešiti. Stanovanje naj bo obrnjeno na cesto, hlev pa na dvorišče. Preblizu stanovanja ni dobro zidati hleva zato, ker prihaja poleti iz hleva k stanju slab zrak. Pri nas na Goriškem se zida navadno hlev s stanovanjem v isti črti, kar je tudi dobro. Če mogoče, naj pride pa med hlev in stanovanje orodnica ali klet. Najboljše je, ako je obrnjena glavna stran hleva proti jugu, da ne prihaja po zimi preveč vetra v hlev. Če se napravijo okna proti jugu in proti severu, se južno obrnjena okna poleti lahko zakrijejo, da se vbrani prevelika vročina. Sploh je dobro obsaditi hlevske stene ali s trto ali pa s sadnim drevjem, kar odvrta prebile solne žarke od zidovja.

Ko napravljamo načrt za nov hlev, pomislimo koliko glav živine hočemo rediti. Kakor kažejo razmere, se bodemo morali tu in tam lotiti bolj živinoreje, zato naredimo raje nekoliko več prostora, nego premalo. Na glavo velike živine se računaj okoli 15 kubičnih metrov prostora.

Pozor, kmetovalci!

V gornji Pulskavi pri Pragerskem ima tvrdka

K. & R. Ježek

veliko zalogo vseh vrst **kmetijskih strojev** in se vsem kmetom posebno priporoča. V zalogi ima vedno: **vitlji ali gepelni, mlatiline, predležja, slamoreznice, reporeznice, mlinci za jaboljke, grozdne stikalnice, drobilni mlinci, žitne čistilnice, mlinci za vejati, brane, plugi** itd.

Podpisani posreduje tudi naročila na vse vrste kmetijskih strojev, **sesalke za studence, motorje na bencin, motorje na plin, opreme za opekarne, stroje za opeko** i. t. d.

Zmerne nizke cene, ugodni plačilni pogoji. — **Popravila** se tudi sprejemajo in po nizki ceni računajo.

Zastopnik in oskrbnik zaloge: 457

Franc Kampuš v gornji Pulskavi.

Močni sedlarski učenc

se sprejme pri Ph. Rom, sedlarski mojster v Gratewau pri Gradcu. 424

Sprejmeta se čvrsta 2 dečeka

14 let stara, zmožna slovenskega in nemškega jezika za večjo trgovino. Biti morata poštenih staršev pri Franz Drogenik v Polčanah 416

Učenec

se sprejme v usnjarski delavnici **Josef Goriupp**, Ptuj, Búrgergasse 197

Mlado nežno dekle

iz boljše kmetске hiše se takoj v gosilni „zur Post“, Sv. Jakob v Rožni dolini sprejme. Vpraša se pri gospoj Schuster v Sv. Jakobu.

Delavke

dobijo trajno in dobro plačano delo v fabriki užgalnega blaga (Zündwarenfabrik) Maria-Rast pri Mariboru. 389

SINGER

šivalne stroje

naj se kupi edino v naših prodajalnah ki se jih pozna vse na tem-le znaku:

Ne pustite se zapeljati za naznanili, ki zasledujejo le namen, pod imenom SINGER rabljene mašine ali take drugega vira prodati. Kajti naše mašine se ne oddajajo naprej prodajalcem, temveč se prodajajo neposredno od nas občinstvu.

SINGER Co.

ako. dr. za šivalne stroje filijalka Ptuj, Hauptplatz.

Učenec

krepak in zdrav, iz dobre hiše in z dobrimi šolskimi spričevaji, nemščine in slovensčine zmožen za špecerijsko trgovino se sprejme pri Artenjak in Schostersitsch v Ptuj.

„Pressboden“

iz dobro posušenega mesecnega lesa, ravnatsko 16 polovnjakov dobega 1907-vina iz lastnih gorc se prodaja pri g. Albertini Kofler, Ptuj, Herren-gasse 27. 461

Stev. 35.841 II. 3.06

Razglas.

C. in kr. državno vojno ministerstvo je ceno smodnika za vremensko streljanje v kištah à 25 kil valed novega zvišanja prvotnih cen za 25 kileke jute smodniške vreče od 1. junija t. l. naprej zvišalo.

Smodnik za vremensko streljanje, katerega se ima naročiti po deželnemu odboru v kištah po 25 kil košta tedaj z zabojem in vozino od smodniškega skladišta do železniške postaje Karlsdorf vred od 1. junija 1908 naprej 20 kron 80 vin. (do sedaj le 20 K 62 vin.)

Gradec 1. junija 1908.
Od štaj. deželnega odbora.

Garantirano pristno naravno vino

Namizno vino, rdečo . . . . . 18 kr.
Namizno vino, belo . . . . . 20 „
Bizeljski burgunder . . . . . 26 „
priporoča za oddajo v sodosju od 56 litrov naprej
Otto Kuster, Celje. Vinski ket v velikem hranilnem poslojpu. 446

Nedoseženo! Svetovni čudež! Nedoseženo!

600 komadov same gold. 1.95

1 krasno pozl. prec. ank. ura z verigo, natanko idoča, 3 leta garancijo, 1 moderna židana kravata za gospode, 3 kom. fini robci, 1 krasni prstan za gospode z im. biserom, 1 lepa eleg. garnitura okrasa za dame, obstoječa iz 1 krasnim kolijemom iz orient. biserov mod. okrasek za dame s pat. zaključkom, 2 eleg. zapestnici za dame, 1 par ošesnik s pat. kavli, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, 1 usnjato denarnico, 1 par manštetnih gumb, 3° Doublzlato, patent zaključek, 1 eleg. album za razglednice, najlepši razgledi sveta, 3 šaljivi premeti, velika veselost pri mladih in starih, 1 praktičen navod za ljubavna pisma gospodov in dam, 20 koresp. predmetov, in še 300 predmetov, potrebnih v hiši. Vse skupaj z uro, ki je sama toliko vredna, samo gold. 1.95. Pošilja se po povzetju ali ako se pošlje denar naprej po dunajski razpoložljivi trgovini P. Lust, Krakova 41. — NB: Denar nazaj za stvari, ki ne dopadejo. 451

Ura z verižico

samo 2 K.

Šlezjska ekSPORTna hiša je nakupila veliko ur in jih razpošilja: eno prekrasno, pozlačeno 36 ur natančno idočo anker-uro z lepo verižico samo 2 K ob enem se pisмено tri leta jamči. Po poštnem povzetju razpošilja prusko-šlezjska ekSPORTna hiša
F. Windisch, Krakov, Nr. Uj65.
Opomba: Za neugajajoče se denar vrne. 450

5000 goldinarjev plačila

= za osebe brez brade in za plešee =

Lase in brado se dobi zanesljivo v 8 dneh po rabi pravega „Mos Balsam“. Stari in mladi, gospodje in dame rabijo „Mos Balsam“ za pridobitev las, obrv in brade, kajti dokazano je, da je ta „Mos Balsam“ edino sredstvo moderne znanosti, ki vpliva med 8-14 dnevi na lasne papile tako, da prično lasi takoj rasti. Garantiramo neškodljivost.

Ako to ni istina plačamo

— 5000 goldinarjev v gotovini —
vsakomur ki je rabil „Mos Balsam“ in ostal brez brade, plešast ali z redkimi lasi.

Op. Mi smo edina tvrdka, ki prevzame tako jamstvo. Zdravniški popisi in priporočila. Nužno svarimo pred ponaredbami!

Oziraje se na moje poskuse z vašim „Mos Balsamom“, vam lahko naznamim, da sem s njim popolnoma zadovoljen. Ze po 8 dneh so se pojavili očitno lasi; ako ravno so bili lasi svitli in mehki, so bili vendar krepki. Po 2 tednih dobila je brada svojo naravno barvo in tedaj se je pokazal imenitni vpliv vašega balzama. Hvalno ostajem I. C. Dr. Tverg, Kopenhagen.

Podpisana lahko vsakomur pravi „Mos Balsam“ kot zanesljivo sredstvo za pridobitev las priporočam. Trepela sem dalje casa na tem, da so mi izpadali in so se pojavili čisto goli prostori v laseh. Ko sem pa rabila 3 tedne „Mos Balsam“, pričeli so lasi zopet rasti in so postali težki ter polni. Gdč. M. C. Andersen, Ny Vestergade 5, Kopenhagen.

1 zavoj „Mos“ gold. 5. Dobi se po povzetju ali s tem, da se plača naprej. Pisite na največjo specialno trgovino sveta:

Mos-Magasinet, Copenhagen 395 Dänemark.

Dopisnice se frankirajo z 10 vin., pisma z 25 vin.

F. C. Schwa

trgovina s špecerijo, materijalom in vami pri „zlato krogli“

v Ptuj

priporoča:

- Žvepleno moko po . . . 15
- Žvepleni cvet po . . . 16
- Bakreni vitrijol po . . . 62
- Raffiabast po . . . 60
- Roman- in Portlandcement

ter vse drugo

po najnižjih cenah.

Na prodaj

je močna velika stikalnica, za vsako graščino za rabo. Več se izve pri upravnistvu „Štajerca“

Razglas.

Tri deželne štipendije po 600 K (šest sto kron) za na Štajersko pristojne slušatelje živnozdravniške visoke šole na Dunaju se oddajo začetkom vsolskega leta 1908—1909. Te štipendije se pristupijo za vsoto učno dobo 5 let, ako jih je deleženec potreben in vreden, ker je za absolviranje živnozdravniške šole 5 let potrebno. Prosilci za te štipendije se morajo v pravnomoštju reverzom zavzeti, da ostanejo po absolviranju živnozdravniške visoke šole vsaj 6 let v živnozdravniški službi dežele Štajerske.

Prošnje se vložijo do 31. julija 1908 pri štajerskem deželnem odboru.

Gradec, dne 28. maja 1908.

Od štajerskega deželnega odbora.

Da se v najem pa tudi proda

431

lepo posestvo

in trgovino tik premogokopa v Zabukovci po zelo ugodnih p. Matančevja pojasnila daje **Johana Grainer**, posestnika.

Redka prilika!

se zavoljo družinskih razmer posestvo 10 minut od Sevnice ob Savi, obstoječe iz 31 oralov rodovitne zemlje katere je 7 oralov gozda, 24 oralov njiv in ovčakov. Hiša in gospodarska poslopja so vsa nova in z opeko krita. Prode se vse obsejano kakor in leži. Natančneje se izve pri g. **Franjo Barovič** v Sevnici ob Savi. 419

895

Zdaj kron 8-
Preje kron 20-

Za birmo!

Visoko moderna remont. Gloria **srebrna ura** za gospode!

Preje K 20- Zdaj K 8-

Ta imenitno izdelana ura posejduje skrbno izkušeno, v kamenju idečo kolesje, 3 krasno gravirane pokrove in „Springdeckel“, ter prodano to uro za K 8- s sekundnim kazalcem K 9-.

Poslite se po povzetju.

Avstrijska eksportna družba za ure Dunaj—Westbahnhof 25.

Tisočero priznanj!

Originalni francoski aparati svetovne tovarne **V. Vermorel di Ville franche (Rhone)**

so najboljši in priznani od vseh vinogradnikov. Posebno priporočljivi so: brizgalnice „Eclair“ proti peronospori, žveplalnica „Torpille“, proti oidiju; projektor „Excelsior“ proti filokseri; acetilenska svetilka „Medusa“ proti trtnim črvom. Kakor nadomestilo navadne zmesi na podlagi modre galice in apna je

hipna zmes Eclair-Vermorel

komodna, uspešna ter se drži peres.

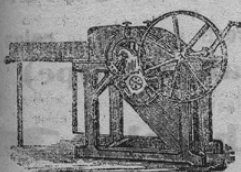
Predmeti za menjavo pri vseh aparatih. Ceniki in opisi na željo zastoj in poštnine prosto pri vključnem zastopniku za Avstro-Ogrsko.

T. Doswald, Trst

Piazza Lipsia št. 6. 370

Tovarna za poljedelske stroje

C. Prosch-a v Celovcu

priporoča izboljšane **vitale (Göpel) mlatilnice**

z najnovejšimi tečajji (lagerji), lahko tekoče. Dalje stroje za rezanico delati, trijerje in mline za šrot.

Kupcu se postavi vsak stroj na njegovo „želoznično“ postajo vozine prosto. Prodaja se tudi na obroke, ceniki se pošiljajo poštine prosto in zastoj.

Lastna zaloga v Mariboru v j. Vikringhof ulici.

Čevlje!

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih obuval, kakor moških, ženskih in otroških čevljev domačega in tovarniškega dela po vsakovrstni ceni. Vse to se dobi in kupi pri gospodu **Ivan Berna**, Gospodska ulica št. 6 v Celju. 408

30 letni mož

z samostojno dobro službo, vdovec z 1 dveletnim otrokom se želi oženiti s pošteno dekle s par tisoč forinlov premoženja. Ponudbe z oženim „L. K. Nr. 120“ pošte restante Maribor. Želi se sliko in naznanilo starosti. 432

Domača pijača

narejena z „Mostin“ da izvrstno pijačo in je najboljšo nadomestilo za pristni sadni most. „Mostin“ je sestavina naravnih substanc in valed tega neškodljiv ter vpliva ta pijača na človeka oživljajoče in posejtuje prebavo. 300 l. te pijače narejene z „Mostin“ stane 4 gld. 80 kr. „Mostin“ se dobi pri Janezu Posch, špecerijaka trgovina, Maribor, Koroška ulica 20. — Poštna razpošiljatev vsak dan. — Sviri se pred ponaredbami.

Ne okušaj, dokler ni vode zraven!

80%

jesihova esenca,

bela in rudeča s katero se pripravljajo najokusnejše jedi in jesih za vkuho. 1 Liter velja 2 kroni.

Kakor se ravno potrebuje, naj se zmeša 1 liter 80% je. sihove esence z 30 ali 24 ali 14 litri čiste studenčne vode in izvrsten jesih je gotov.

Namizno in bučno olje 1 liter 70 in 80 kraje

Zaloga pri

R. Bračko,

trgovcu v Ptujju v novi poštni hiši. 367

Sukna

humpolečki ločni, suknjo za salon obleke in modno suknjo za obleke

priporoča

Karel Kocian

tovarna za suknjo

v Humpolci

Vzoci brezplačno. Tovar-niška cena.

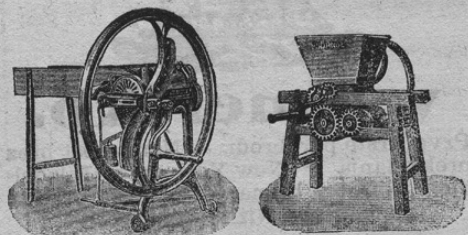

Na prodaj

je novozidana enonadstropna z ceglom krita hiša z 5 sobami, kuhinja, 2 kleti, velbana, in lepi vrt zraven hiše tik glavne ceste, 3 minute od farne cerkve v Poljčanah 1/4 ure od kolodvora, sposobna za trgovino in gostilno, kakor za vsaki obrt. Drugo posestvo, zidana hiša z 3 sobe, kuhinja, velbana klet in klet za zelenjavo, hlevi svinski in goveji, 4 johov gozda, travniki, sadonosnik, njive, lep vinograd, vse v enem okoli hiše, pripravno za takega, ki ima veselje živino rediti, na obeh posestvih je šparkasa. Več se izve pri **Vincenz Prešern**, posestnik v Poljčanah. 420

Fabrika kmetijskih in vinogradniških mašin

Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu (Štajersko)

priporoča najnovejšo vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, rebler za koruzo, sesalnice za gnojnico, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschelep- und Pferdeheuren) za mrvo obračati. stroj za košnjo trave in žitja, najnovejšo gleisdorfske sadne mline v kamenitih valčkih zacinanane, hidravlične preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresswerke) patent „Duchscher“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in garancijo. — Cenik zastoj in franko. 433

Zahtevajte

zastoj, da se Vam pošlje ilustrirani cenik z nad 1000 slikami. Slika 1/2 nat. velika

Garancija več let

Vsako ne breznapačno blago se vzeme pri polni svoti nazaj.

Nr. 365 Srebrna dam-3-50 ska remontoar gold. 3-50

Nr. 322 Srebrna remontoar 3-50 za gospode gold.

Nr. 337 Srebrna anker 15 kamenjev gold. 5, dvojni mantelj gold. 6-50

N. 341 Srebrna anker dvojni mantelj gold. 5, dvojni mantelj gold. 6-50

Anton Kiffmann največja zaloga ur srebrnega in zlatega blaga. Ekspert v vse dežele. **Marburg. P. I. Štajersko.**

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena leta

1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-narni zavod

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8-12 ure.

Občenje z avst. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakoršnega posla z avst. ogersk. banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

